

Ilmatar Energy Oy - Ilmatar Alajärvi - Älykäs uusiutuvan energian puisto

Tausta

Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2021/241 elpymis- ja palautumistukivälineen perustamisesta annettiin 12. helmikuuta 2021. Elpymis- ja palautumistukiväline (RRF) on osa Next Generation EU –elpymisvälinettä, jonka tarkoituksena on tukea jäsenvaltioiden elpymistä koronaviruspandemiasta. Samalla tavoitteena on tehdä EU:n talouksista kestävämpiä, selviytymiskykyisempiä ja valmiimpia vihreään siirtymän ja digitaalisen muutoksen haasteisiin.

Saadakseen rahoitusta elpymis- ja palautumistukivälineestä jäsenvaltioiden tuli esittää kansallinen elpymis- ja palautumissuunnitelma (RRP). Suomen elpymis- ja palautumissuunnitelma toimitettiin Euroopan komissiolle 27. toukokuuta 2021. Komissio julkisti myönteisen arvion suunnitelmasta 4.10.2021 ja EU:n neuvosto hyväksyi suunnitelman 29. loka-kuuta 2021.

Suomen elpymis- ja palautumissuunnitelma on osa Suomen kestävän kasvun ohjelmaa, jolla tuetaan pääministeri Sanna Marinin hallitusohjelman tavoitteiden mukaisesti ekologisesti, sosiaalisesti ja taloudellisesti kestävää kasvua. Suomen kestävän kasvun ohjelma tukee laajasti myös Pariisin ilmastopimuksen, Euroopan vihreän kehityksen ohjelman sekä EU:n ja Suomen hiilineutraaliustavoitteiden saavuttamista.

Suunnitelma jakautuu neljään pilariin seuraavasti: vihreä siirtymä, digitalisaatio, työllisyys sekä sosiaali- ja terveydenhuolto. Suomen elpymis- ja palautumissuunnitelman mukainen energiainvestointien tukiohjelma (RRF-energiainvestointituki) kuuluu vihreään pilariin, jonka tavoitteena on tukea talouden rakennemuutosta ja hiilineutraalin hyvinvointiyhteiskunnan rakentamista.

Pilarit jakaantuvat edelleen toimenpiteisiin. RRF-energiainvestointituki kattaa yhteensä neljä elpymis- ja palautumissuunnitelman mukaista toimenpidettä. Suomi tekee kerran vuodessa komissiolle maksupyynnön perustuen valmistuneisiin toimenpiteisiin ja niiden välitavoitteisiin.

RRF-energiainvestointituki

Tukiohjelman tavoitteena on edistää Suomen elpymis- ja palautumissuunnitelman mukaisia energiainvestointi- ja energiainfrastruktuurihankkeita, joilla vähennetään Suomen kasvihuonekaasupäästöjä ja jotka tukevat Suomen hiilineutraalisuustavoitteita. Tavoitteena on myös vähentää uusiutuvan energian ja uuden energiateknologian teknologisia ja taloudellisia riskejä muun muassa vetyhankkeissa ja uuden energiateknologian hankkeissa.

RRF-energiainvestointituki on kohdistettu seuraaviin Suomen elpymis- ja palautumissuunnitelman mukaisiin investointeihin (toimenpiteisiin):

1. Energiainfrastruktuuri-investoinnit
2. Investoinnit uuteen energiateknologiaan

3. Vähähiilinen vety sekä hiilidioksidin talteenotto ja hyödyntäminen
4. Teollisuuden prosessien suora sähköistäminen ja vähähiilistäminen.

Energiatukimomentilta 32.20.41 on varattu erillinen myöntövaltuus jokaiselle yllä mainitulle investointityypille. Vuoden 2022 talousarviossa myöntövaltuutta varattiin energianinfrastruktuuri-investoinneille 154,35 miljoonaa euroa, uuden energiateknologian käyttöönotolle 124,35 miljoonaa euroa, vähähiiliselle vedylle ja hiilidioksidin talteenottoon ja hyödyntämiseen 127 miljoonaa euroa sekä teollisuuden prosessien sähköistämiseksi ja vähähiilistämiseksi 47,5 miljoonaa euroa.

Tuen myöntäminen perustuu valtioneuvoston asetukseen Suomen elpymis- ja palautumissuunnitelman mukaisia energiainvestointeja vuosina 2022-2026 koskevasta tuesta (VNA 1112/2021, RRF-energiainvestointitukiasetus). RRF-energiainvestointituella rahoitettavien hankkeiden tulee valmistua viimeistään 30.6.2026.

Työ- ja elinkeinoministeriö pyysi toimittamaan RRF-energiainvestointitukihakemukset 4.3.2022 mennessä. Hakemuksia jätettiin 86. Hakemusten perusteella tukea haettiin yhteensä noin 1,65 miljardia euroa. Työ- ja elinkeinoministeriön haun lisäksi RRF-energiainvestointitukea voidaan myöntää Euroopan yhteistä etua koskeviin tärkeisiin vetyhankkeisiin (ns. vety-IPCEI), joiden tukemisen Euroopan komissio on erillisen ilmoituksen perusteella hyväksynyt sisämarkkinoille soveltuvaksi. Näille hankkeille on erillinen hakuprosessi.

Määräaikaan mennessä työ- ja elinkeinoministeriöön jätettyjä tukihakemuksia arvioitiin vertailemalla hankkeiden vaikuttavuutta hankemuotokohtaisesti Suomen elpymis- ja palautumissuunnitelmassa asetettuihin tavoitteisiin. Arviointiperusteita ovat olleet energia- ja päästövaikutukset, kustannustehokkuus, toteutettavuus, hankkeisiin sisältyvän teknologian uutuusarvo, teknologian tai hankkeen monistettavuus sekä hankkeiden muut vaikutukset. Lisäksi tuettavien hankkeiden täytyy olla ei merkittävää haittaa –periaatteen ja muiden asetuksissa määritettyjen ehtojen mukaisia. Hankkeiden arviointi ja vertailu perustuvat kokonaisuudelle haettu tukisumma on selvästi suurempi kuin jaettavissa oleva myöntövaltuus.

Hankkeen kuvaus

Ilmatar Energy Oy rakentaa Alajärven ja Kyyjärven kuntien alueelle sijoittuvan teollisen mitatakaan aurinkosähköpuiston. Voimala, 150 MWp, sijoittuu pääsääntöisesti vanhojen käytöstä poistuneiden turvetuotantoaluiden päälle yrityksen tuulivoimapuiston läheisyyteen. Voimalan vuosituotto on noin 144,6 GWh. Lisäksi järjestelmään liitetään sähkövarasto 25 MW / 50 MWh.

Aurinkovoiman integroinnilla olemassa olevaan Alajärven tuulivoimapuistoon tasapainotetaan tuulivoiman tuotannonvaihteluita sekä vuorokauden sisällä, että kesä-talvi-vaihtelua. Tuotantojärjestelmään integroitavalla sähkövarastojärjestelmällä tasapainotetaan ja säädetään sähkön syöttöä verkkoon.

Hankkeen uutuusarvona on kokoluokka. Tämän kokoisia aurinkosähköpuistoja ei ole vielä toteutettu Pohjoismaissa. Lisäksi uutuusarvoa tuo integrointi tuulivoimaan ja sähkövarastoon.

Aurinkopaneelina käytettäisiin koko voimalassa kaksipuoleisia paneeleita ja vähintään 20 % paneeleista asennetaan aurinkoa seuraaville telineille. Yrityksen mukaan kaksipuoleisilla paneeleilla pyritään maksimoimaan paneelien hyöty lumipeitteen aikana, erityisesti aurinkoisina talvipäivinä ja keväällä helmikuusta huhtikuuhun. Teknologian toimivuutta testataan asentamalla osa paneeleista aurinkoa seuraaville telineille. Olemassa olevan infrastruktuurin hyödyntäminen lisää hankkeen kustannustehokkuutta.

Investointihankkeen on suunniteltu käynnistyvän 1.1.2023 ja valmistuvan vuonna 2025. Hakijan mukaan investointituki on välttämätön hankkeen käynnistymiseksi.

Ympäristövaikutukset

Hankkeen hiilidioksidin päästövähennysvaikutus on noin 12 900 tonnia vuodessa lasketuna Suomen keskimääräisen sähköntuotannon CO₂-päästökertoimella.

Työllisyysvaikutukset

Hakijan mukaan hankkeen rakennusaikainen työllistämisaikutus on 21 henkilötyövuotta ja sen myötä syntyisi noin 3 uutta työpaikkaa.

Lausunnot

Investointituki ylittäisi tiettyjen tukimuotojen toteamisesta sisämarkkinoille soveltuviksi perussopimuksen 107 ja 108 artiklan mukaisesti annetun komission asetuksen (EY) N:o 651/2014 artiklan 4 kohdan s) 15 miljoonan euron kynnyksarvon. RRF-energiainvestointitukiasetuksen (VNA 1112/2021) 4 §:n nojalla investointituki myönnettäisiin ehdollisena, kunnes Euroopan komissio on hyväksynyt tuen sisämarkkinoille soveltuvaksi.

Yritystukineuvottelukunnalle on 21.6.2022 esitelty tiedoksi valmistelussa oleva RRF-energiainvestointihankkeiden tukipäätösten kokonaisuus. Lain 429/2016 7 §:n mukaisesti asian kiireellisyuden perusteella asia annetaan jälkikäteen yritystukineuvottelukunnalle tiedoksi.

Valtion rahoitustuki

Hanke on momentin 32.20.41 Suomen elpymis- ja palautumissuunnitelmaa koskevan käyttökohteen mukainen – alakohta 32.20.41.3 Investoinnit uuteen energiateknologiaan. Investoinnit rahoitetaan Euroopan unionin elpymis- ja palautumistukivälineen (asetus (EU) 2021/241) kautta.

Hankkeen investointikustannus on 97 800 000 euroa, johon yritys hakee tukea 19 560 000 euroa (20 %). Kokonaiskustannukset muodostuvat koneitten ja laitteiden hankinnasta ja asennuksista (87 166 667 €), rakennusteknisistä töistä, niiden valvonnasta ja liittymämaksuista (4 580 000 €), raivaus ja maanrakennustöiden kustannuksista (4 000 000 €), valmistelu ja suunnittelukustannuksista (1 160 667 €), ja investoinnin kohteena olleen omaisuuden käyttöönotosta ja sen edellyttämästä käyttöhenkilökunnan koulutuksen kustannuksista (892 666 €).

Tukea myönnettäisiin 19 560 000 euroa, kuitenkin enintään 20 % hyväksyttävistä kustannuksista. Tuen lopullista määrää arvioitaessa otetaan huomioon, että myönnetty tukimäärä on sidottu asennettuun ja käyttöönotettuun aurinkosähkö- ja sähkövarastokapasiteettiin hakemuksen liitteessä toimitetun kustannuserottelun mukaisesti.

Investointituki ylittää tiettyjen tukimuotojen toteamisesta sisämarkkinoille soveltuviksi perussopimuksen 107 ja 108 artiklan mukaisesti annetun komission asetuksen (EU) N:o 651/2014 artiklan 4 kohdan s) 15 miljoonan euron kynnyksarvon. RRF-energiainvestointiasetuksen 4 §:n nojalla investointituki myönnetään ehdollisena, kunnes Euroopan komissio on hyväksynyt tuen sisämarkkinoille soveltuvaksi. Tukea voidaan maksaa vasta, kun komissio on hyväksynyt tuen sisämarkkinoille soveltuvaksi. Tukea maksetaan ainoastaan toteutuneita kustannuksia vastaan hankkeen edetessä.